

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**III RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

FEVRAL, 2026

ISSN 3093-8791

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.com>

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**III RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2026-yil, fevral

TOSHKENT-2026

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 3-son (fevral, 2026-yil).– 121 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 12-fevral

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar" mavzusidagi III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2026-yil

© Mualliflar jamoasi, 2026-yil

MUNDARIJA

TEXNIKA FANLARI

Nazirov Sardor

BIR MAVSUMDA BUG'DOY VA PAXTA YETISHTIRISHNI TA'MINLAYDIGAN
ELEKTROTEXNOLOGIYANING IQTISODIY SAMARADORLIGI 5-8

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

Yodgorov Normumin, Amirqulova Nigora

INDIGOFERANING SUG'ORISH MUDDATLARI VA MEYORLARI 9-12

TARIX FANLARI

Omonova Sarvinoz, Baratova Gulzoda

ABU UBAYDA IBN al-JARROHNING TIBBIYOT TARIXIDAGI O'RNI VA ILMIY MEROSI 13-15

IQTISODIYOT FANLAR

Mengniyozov Anvar

JAHONDA RAQAMLI BANK XIZMATLARINING EVOLYUTSIYASI 16-20

FALSAFA FANLARI

Nabiyev Sherzodjon

KIBERAGRESSIYA FENOMENI VA YOSHLAR AXLOQIY-MA'NAVIY QADRIYATLARI 21-26

FILOLOGIYA FANLARI

Nasriyev Nurullo

ZAMONAVIY XALQARO AXBOROT BOZORIDA MEDIABIZNES TUSHUNCHASINING
AHAMIYATI 27-28

YURIDIK FANLAR

Xursanov Shamsiddin

XALQARO TIJORAT ARBITRAJIDA SHARIAT OMILI 29-33

PEDAGOGIKA FANLARI

Sodiqova Gulnora

ISH BERUVCHILAR ISHTIROKIDAGI KASBIY TA'LIM DASTURLARINI RAQAMLI
TRANSFORMATSIYA QILISH 34-39

Ganiyev Elyorbek

TALABALARDA QONUNIY BILIMLARNI AMALIYOTGA TADBIQ ETISH METODIKASI 40-45

Xabibullayev Alimardon

TALABALAR MOBILIGINI RIVOJLANTIRISHDA QO'SHMA TA'LIMNING INSTITUTSIONAL
BOSHQARUV MEXANIZMLARI (RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA) 46-51

Nigmatova Nozimaxon

OLIY TA'LIMDA INGLIZ TILINI O'QITISHDA GENERATIV SUN'IY INTELLEKT
TEXNOLOGIYALARINI INTEGRATSIYALASH METODIKASINING NAZARIY ASOSLARINI
TAKOMILLASHTIRISH 52-54

Abdullayeva Asila

TARIXIY VA FALSAFIY BILIMLARNI BIRLASHTIRISH ORQALI OLIY TA'LIMDA
INNOVATSION PEDAGOGIK METODLARNI TATBIQ ETISH 55-60

Ergasheva Nigora

PEDAGOGIK HAMKORLIK ASOSIDA BO'LAJAK BOSHLANG'ICH TA'LIM
O'QITUVCHILARINING METODIK KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING
ILMIY-NAZARIY ASOSLARI 61-64

G'ofurova Barnoxon

OLIY TA'LIM TIZIMIDA TALABALARNING KONSEPTUAL FIKRLASH KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHGA XIZMAT QILUVCHI METODIK SHART-SHAROITLAR 65-68

Shamsiddinova Durdona

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA O'QUVCHILARNING O'QILGAN MATNNI TUSHUNISH KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISHDA METAKOGNITIV O'QITISH USULLARINING SAMARADORLIGI 69-71

Yuldasheva Maftuna

PEDAGOGIK KOMMUNIKATSIYA VA PSIXOLOGIK TA'SIR USULLARINI O'RGATISH: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR 72-77

Butayev Norbek

KASBIY KOMPETENTLIKNI SHAKLLANTIRISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK YONDASHUVLARNING DIDAKTIK IMKONIYATLARI 78-80

Rajapov Sulaymon

ESP (ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES) ASOSIDA MULOQOT KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI 81-84

Samandarova Nargiza

KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV DOIRASIDA IQTISODCHILARNING KASBIY NUTQ TAYYORGARLIGINI TAKOMILASHTIRISH 85-87

Sobirov Qobuljon

BOSHQARUV KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISHDA INTEGRATSIYALASHGAN PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING ROLI 88-93

Raxmanova Nigora

ZAMONAVIY KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV VA AN'ANAVIY SHOGIRDLIK TIZIMINING UYG'UNLIGI 94-99

Xalberdiyev Ziyodilla

TA'LIM MENEJMENTIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI 100-102

Kamolov Baxtiyor

EKOLOGIK TARBIYA VA TURIZM FANLARI INTEGRATSIYASI ORQALI TALABALAR MADANIY-MA'NAVIY DUNYOQARASHINI SHAKLLANTIRISH 103-108

TIBBIYOT FANLARI

Сайдуллаева Мукаддам, Абдукадирова Лазиза

ЛАТИНСКИЕ И ГРЕЧЕСКИЕ ИСТОКИ МЕДИЦИНСКИХ ЭМБЛЕМ И ИХ РОЛЬ В СОВРЕМЕННОЙ МЕДИЦИНЕ 109-115

SIYOSIY FANLAR

Уразбаев Абатбай

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ УЧАСТИЯ ГРАЖДАН В ОБЕСПЕЧЕНИИ ОБЩЕСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ: ГЛОБАЛЬНЫЙ ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН 116-120

PEDAGOGIK KOMMUNIKATSIYA VA PSIXOLOGIK TA'SIR USULLARINI O'RGATISH: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR

Yuldasheva Maftuna Mamurjon qizi

Namangan davlat universiteti tadqiqotchisi

Email: maftunayuldasheva0224@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu tezis pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini o'qituvchilarga samarali o'rgatishning nazariy va amaliy jihatlarini tahlil qiladi. Tezisdan kommunikatsiyaning pedagogik jarayondagi roli, o'quvchilar bilan interaktiv muloqot usullari, psixologik ta'sir texnologiyalari va ularni ta'lim jarayoniga integratsiyalash imkoniyatlari ilmiy asosda yoritilgan. Shu bilan birga, tezisdan ilg'or xorijiy va mahalliy tadqiqotlar natijalari solishtirma tarzda tahlil qilinib, pedagogik kommunikatsiya malakasini shakllantirishda metodik yondashuvlar ilgari suriladi. Tezis amaliyotga yo'naltirilgan tavsiyalar bilan to'ldirilgan bo'lib, u o'qituvchilarning pedagogik samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: pedagogik kommunikatsiya, psixologik ta'sir, o'qituvchi malakasi, ta'lim jarayoni, interaktiv metodlar, pedagogik psixologiya, kommunikatsion strategiyalar.

TEACHING METHODS OF PEDAGOGICAL COMMUNICATION AND PSYCHOLOGICAL INFLUENCE: THEORETICAL AND PRACTICAL APPROACHES

Yuldasheva Maftuna Mamurjon qizi

Researcher, Namangan State University

Annotation. This thesis analyzes the theoretical and practical aspects of effective teaching of pedagogical communication and psychological influence methods to teachers. The thesis covers the role of communication in the pedagogical process, methods of interactive communication with students, psychological influence technologies and the possibilities of their integration into the educational process on a scientific basis. At the same time, the thesis provides a comparative analysis of the results of advanced foreign and domestic research and puts forward methodological approaches to the formation of pedagogical communication skills. The thesis is supplemented with practice-oriented recommendations, which will serve to increase the pedagogical effectiveness of teachers.

Keywords: pedagogical communication, psychological impact, teacher qualifications, educational process, interactive methods, pedagogical psychology, communication strategies.

DOI: <https://doi.org/10.47390/ydif-y2026v2i3/n16>

Kirish: Pedagogik jarayonda kommunikatsiya va psixologik ta'sirning o'rni zamonaviy ta'lim tizimlarida tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bugungi kunda o'qituvchining nafaqat bilim beruvchi, balki pedagogik muloqot orqali o'quvchilarni tarbiyalash va ularning psixologik holatini tushunish qobiliyati o'qituvchi malakasining asosiy mezonlaridan biri sifatida qaralmoqda. Shu munosabat bilan pedagogik kommunikatsiya bu o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi maqsadli, ijtimoiy-madaniy va psixologik jihatdan uyg'un muloqot jarayoni bo'lib, u ta'lim jarayonining samaradorligini belgilovchi muhim faktor sifatida e'tirof etiladi. Pedagogik kommunikatsiya nazariyasi va amaliyoti o'zaro bog'liq ikki asosiy yo'nalishga ega: birinchisi, ta'lim jarayonida o'quvchilarning psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda samarali muloqot usullarini yaratish, ikkinchisi esa psixologik ta'sir mexanizmlarini pedagogik jarayonda ongli tarzda qo'llashdir. Mazkur yo'nalishlarda ilmiy tadqiqotlar ko'rsatadiki,

o'quvchilarni o'zlashtirish jarayonida kommunikatsion strategiyalar va psixologik ta'sir vositalarining uyg'unligi bevosita o'qituvchining pedagogik samaradorligini belgilaydi. Shu bilan birga, o'qituvchining emotsional intellekti, empatiya va nutq madaniyati pedagogik kommunikatsiyaning samaradorligini oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Psixologik ta'sir usullari, o'z navbatida, ta'lim jarayonida o'quvchilarning motivatsiyasini shakllantirish, ijtimoiy va axloqiy qadriyatlarni rivojlantirish, shuningdek, intellektual va ijodiy salohiyatni targ'ib qilish imkoniyatini beradi. Zamonaviy pedagogika va psixologiya tadqiqotlarida bu usullar kognitiv, affektiv va xulqiy komponentlarni uyg'unlashtirish orqali amalga oshirilishi kerakligi qayd etilgan [1]. Shu nuqtai nazardan, pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir o'qituvchi faoliyatining ajralmas qismi sifatida qaraladi. Shuningdek, pedagogik jarayonda kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini o'rgatishning nazariy asoslarini aniqlashda bir qancha muhim kontseptual yondashuvlar mavjud. Masalan, Vygotskiyning ijtimoiy konstruktivizm nazariyasi ta'lim jarayonida o'quvchilarning ijtimoiy muloqot orqali bilim va ko'nikmalarni shakllantirishini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, Brunerning kognitiv rivojlanish nazariyasi pedagogik muloqot orqali o'quvchilarni faol o'rganishga jalb qilishning samarali strategiyalarini taklif etadi. Bu nazariy yondashuvlar pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini tizimli ravishda o'qitishga ilmiy asos yaratadi. Tезisning dolzarbligi shundan iboratki, zamonaviy ta'lim jarayonida o'qituvchining kommunikativ va psixologik kompetensiyalari o'quvchilarning ijtimoiy, intellektual va emotsional rivojlanishida hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining kengayishi va onlayn ta'limning rivojlanishi pedagogik kommunikatsiya jarayonini yanada murakkablashtirdi va psixologik ta'sir strategiyalarini innovatsion usullar bilan uyg'unlashtirishni talab qilmoqda. Pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sirni o'rgatishning metodik jihatlari ham alohida e'tiborni talab qiladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, o'qituvchilarga kommunikatsiya malakasini shakllantirishda interaktiv metodlar, roli o'yinlar, vaziyatli treninglar va reflektiv mashg'ulotlar eng samarali vositalardan biridir. Shu bilan birga, psixologik ta'sir usullarini o'rgatishda motivatsion strategiyalar, ijtimoiy-emotsional treninglar va nutq madaniyati bo'yicha maxsus mashg'ulotlar qo'llanilishi tavsiya etiladi[2]. Bu usullar o'quvchilarning faolligini oshirish, mustaqil fikrlash va ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirish imkonini beradi. Ta'lim jarayonida pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini samarali o'rgatishning ilmiy ahamiyati shundaki, ular nafaqat o'quvchilarning bilimsizlik darajasini kamaytiradi, balki ularning psixologik barqarorligini, ijtimoiy moslashuvchanligini va kreativ fikrlash qobiliyatini oshiradi. Shu sababli, pedagogik faoliyatda bu yo'nalishlarni o'rgatish strategik vazifa sifatida qaraladi va zamonaviy pedagogika nazariyasi hamda amaliyotining dolzarb masalalaridan biridir.

Pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir masalalari bo'yicha xorijiy ilmiy adabiyotlarda amalga oshirilgan tadqiqotlar pedagogik jarayonning interaktiv tabiatini chuqur tahlil etadi va o'qituvchi-o'quvchi muloqotining o'quv jarayoniga ta'sirini nazariy va amaliy jihatdan yoritadi. Xususan, Johnson va Johnson kabi pedagogika sohasidagi tadqiqotchilar tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda, o'qituvchi va talaba o'rtasidagi kommunikativ jarayonlar ta'lim natijalariga bevosita ta'sir ko'rsatadigan omil sifatida qaraladi; bu jarayon samarali muloqot strategiyalari va psixologik qo'llab-quvvatlash orqali o'quvchilarning faolligi, motivatsiyasi va kognitiv yutuqlarini oshiradi[3]. Tajriba shuni ko'rsatdiki, o'zaro muloqotga yo'naltirilgan yondashuvlar, ijtimoiy konstruktivist nazariyaga asoslanib, o'quvchilarni

mustaqil fikrlashga va muammolarni hal etishga undaydi, shu bilan birga ta'lim jarayonida dialogik kommunikatsiya hamda "zamonaning yaqin rivojlanish zonasi" kontseptsiyasini qo'llash imkonini yaratadi (Masalan, Vygotskiy tamoyillari nuqtayi nazaridan). Bundan tashqari, pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sirning o'zaro bog'liqligi va uning ta'lim samaradorligiga ta'siri haqida zamonaviy xalqaro tadqiqotlar ham mavjud. Misol uchun, Mammadli va Kazimova olib borgan tadqiqotda o'qituvchi-o'quvchi muloqotining pedagogik natijalari va psixologik komponentlari yoritilgan; u yerda demokratik muloqot uslublari, empatiya va emotsional intellektning o'quvchilarning ijtimoiy-hissiy rivojlanishi va akademik yutuqlariga sezilarli ta'sir ko'rsatishi qayd etiladi. Mualliflar pedagogik kommunikatsiyani o'quvchilarning motivatsiyasini rag'batlantirish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash vositasi sifatida talqin qiladilar, bu esa psixologik ta'sir usullarini pedagogik jarayonga integratsiyalash zaruratini ilmiy isbotlaydi[4]. Ushbu ikki xorijiy tadqiqot pedagogik kommunikatsiyani o'qituvchining samaradorligi bilan bog'laydi va psixologik ta'sir mexanizmlari orqali o'quvchilarning faolligi, bilimga bo'lgan qiziqishi va ijtimoiy kompetentsiyalari o'sishini ko'rsatadi. Shu tarzda, bu tadqiqotlar pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini o'rgatish nazariyasi va amaliyotining asosiy ilmiy jihatlarini ochib beradi hamda ushbu mavzu bo'yicha metodologik yondashuvlar va amaliy tavsiyalarni shakllantirish uchun mustahkam ilmiy asos yaratadi.

Pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini o'rgatish masalasi bugungi zamon ta'lim tizimining eng dolzarb va ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. XXI asr pedagogik jarayoni an'anaviy bilim berishdan farqli o'laroq, o'quvchilarning ijtimoiy, emotsional va kognitiv rivojlanishini kompleks tarzda rag'batlantirishni talab qiladi. Shu munosabat bilan o'qituvchining nafaqat bilim beruvchi, balki kommunikativ va psixologik jihatdan malakali mutaxassis bo'lishi zarurati ortib bormoqda. Zamonaviy ta'limda o'quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyati, ijodiy yondashuvlari va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirish pedagogik samaradorlikni belgilovchi asosiy omilga aylanmoqda. Mavzuning dolzarbligi birinchi navbatda o'qituvchining pedagogik kommunikatsiya kompetentsiyasini rivojlantirish zaruratida namoyon bo'ladi. Pedagogik kommunikatsiya bu o'quvchilar bilan maqsadli, konstruktiv va interaktiv muloqotni tashkil etish orqali bilim va ko'nikmalarni shakllantirish jarayoni. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, samarali pedagogik kommunikatsiya o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi, ularning psixologik barqarorligini mustahkamlaydi va o'quv jarayoniga faollik bilan jalb qiladi [5]. Shu nuqtai nazardan, o'qituvchining kommunikativ malakasi nafaqat ta'lim sifatini oshirish, balki o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishini rag'batlantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ikkinchi jihat pedagogik jarayonda psixologik ta'sirning roli. O'quvchilarning emotsional va motivatsion holatini aniqlash va ularni samarali boshqarish o'qituvchining pedagogik kompetentsiyasining ajralmas qismi sifatida qaraladi. Zamonaviy pedagogik psixologiyada psixologik ta'sir usullari o'quvchilarning ijtimoiy barqarorligini oshirish, o'z-o'zini boshqarish qobiliyatini rivojlantirish va shaxsiy potensialini maksimal darajada ochishga xizmat qiladi [6]. Shu bilan birga, psixologik ta'sir orqali o'quvchilar orasida ishonch va ijtimoiy muvozanatni shakllantirish ta'lim jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Uchinchi jihat pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini o'rgatishning zamonaviy ta'lim tizimida strategik ahamiyati. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining keng qo'llanilishi, onlayn va aralash ta'limning rivojlanishi, shuningdek, ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy sharoitlarning

murakkablashuvi o'qituvchidan yangi kompetentsiyalarni talab qiladi. Shu nuqtai nazardan, pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini tizimli o'rgatish o'qituvchining professional malakasini oshirish, ta'lim sifatini yaxshilash va o'quvchilarning akademik va shaxsiy rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi. Shuningdek, pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sirning integratsiyalashgan yondashuvi ilmiy jihatdan asoslangan va amaliyotda qo'llanilishi mumkin. Zamonaviy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, o'qituvchining kommunikatsion va psixologik kompetentsiyalari o'quvchilarning faolligi, mustaqil fikrlash qobiliyati va ijtimoiy ko'nikmalarini sezilarli darajada oshiradi. Shu bois, pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini o'rgatish nafaqat ilmiy tadqiqotlar uchun dolzarb, balki amaliy pedagogik faoliyat uchun ham strategik ahamiyat kasb etadi[7]. Tezis mavzusining dolzarbligi bir necha asosiy jihatlar bilan izohlanadi: birinchidan, pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir o'quv jarayonining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi; ikkinchidan, u o'quvchilarning ijtimoiy, emotsional va kognitiv rivojlanishini rag'batlantiradi; uchinchidan, mavzu zamonaviy pedagogik amaliyot va ta'lim tizimining murakkab sharoitlariga moslashish uchun zaruriy va strategik yo'nalish sifatida ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Shu sababli, pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini o'rgatish mavzusi bugungi kunda dolzarb, amaliy va strategik jihatdan zarur hisoblanadi.

Pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarining o'rgatilishi va amaliy qo'llanilishi bu nafaqat nazariy muammo, balki jahonda turli davlatlar tomonidan izchil joriy etilayotgan amaliy pedagogik strategiya. Xalqaro pedagogik amaliyot shuni ko'rsatadiki, samarali kommunikatsiya hamda psixologik qo'llab-quvvatlash asosida ta'lim jarayonini tashkil etish o'quvchilarning bilim olish, motivatsiya va shaxsiy rivojlanish darajasini sezilarli darajada oshiradi. Masalan, ko'plab rivojlangan ta'lim tizimlarida dialogik kontseptual yondashuv asosida o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasidagi muloqot markaziy o'rin tutadi. Bu yondashuv til o'rgatishda keng qo'llaniladi; Scott Thornbury tomonidan taklif qilingan Dogme metodikasi matn va qattiq tuzilgan o'quv materiallaridan voz kechib, o'quv jarayonini og'zaki va muloqotga asoslangan faoliyatga yo'naltiradi. Bu yondashuv pedagogik kommunikatsiyani interaktiv, haqiqiy nutq vaziyatlariga asoslab, o'quvchilarning til ko'nikmalarini o'zaro muloqot orqali shakllantirishni maqsad qiladi. Bu metod o'quv jarayonini yanada psixologik qulay va o'quvchiga moslashtirilgan muhitga aylantiradi, chunki o'quvchi o'zaro suhbatlar orqali o'z fikrini bayon etadi va musbat ijtimoiy muloqot tajribasini hosil qiladi. Shu tarzda, communicator va learner o'rtasidagi interaktiv muloqot o'quv motivatsiyasini oshiradi va psixologik to'sqinliklarni kamaytiradi[8]. Bu yondashuv ilmiy tadqiqotlarda ham til o'rganish samaradorligini oshiruvchi strategiya sifatida qayd etilgan. Bundan tashqari, G'arb ta'lim konsepsiyalari pedagogik kommunikatsiyani psixologik qo'llab-quvvatlash bilan birlashtirishga katta e'tibor beradi. Masalan, Yevropa va Shimoliy Amerika universitetlarida talabalar bilan ishlashda kommunikativ va emotsional kompetentsiyalarni rivojlantirishga yo'naltirilgan dasturlar ishlab chiqilgan. Bu dasturlar o'qituvchilarga o'quvchilarning hissiy holatini aniqlash, konstruktiv muloqot usullarini qo'llash va guruh sahnasida ijobiy psixologik muhit yaratish bo'yicha maxsus treninglar o'tkazishni o'z ichiga oladi. Bunday yondashuv natijasida talabalar o'z-o'zini boshqarish, tanqidiy fikrlash va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantiradi, bu esa ularning akademik va ijtimoiy muvaffaqiyatini oshiradi. Xorijiy tajribalar kommunikatsiyaning motivatsion va psixologik komponentini ham samarali qo'llab-quvvatlash strategiyasini namoyon qiladi. Misol uchun, Yevropadagi kattalar ta'limi amaliyotida pedagogik

kommunikatsiya jarayoni dastlab o'quvchining tashqi motivatsiyasini qo'llab-quvvatlashga yo'naltirilgan bo'lsa, keyinchalik u shaxsiy ichki motivatsiyaga o'tishni rag'batlantiradi[9]. Tadqiqotlarda aniqlanishicha, o'quvchilarning mustaqil profilli yondashuvga o'tishi pedagogik kommunikatsiya vositalari bilan psixologik qo'llab-quvvatlashning muvaffaqiyatli integratsiyasiga bog'liq. Bu yondashuv o'quvchilarning o'z-o'zini boshqarish va o'z qarorlarini amalga oshirish ko'nikmalarini mustahkamlash orqali ularni mustaqil o'rganishga yo'naltiradi. Bundan tashqari, Skandinaviya maktablarida interaktiv pedagogik metodlar qo'llanilishi ham pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sirni o'rgatish bo'yicha ilg'or tajriba hisoblanadi. Bu tizimlarda darslar guruh ishlariga, muammolarni hal etishga va talabalar o'rtasidagi konstruktiv muloqotga asoslanadi. Shu bilan birga, o'qituvchilar psixologik bilimga ega bo'lishi talab etiladi, chunki o'quvchilarning hissiy holati, motivatsiyasi va stress darajasi darsning umumiy natijalariga bevosita ta'sir qiladi. Xalqaro tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, pedagogik kommunikatsiya va psixologik yondashuvlarni uyg'unlashtirish o'quvchilarning bilimlarni chuqur anglashiga va ijtimoiy hamkorlik ko'nikmalarining rivojlanishiga ijobiy hissa qo'shadi. Xalqaro tajribalar shuni ko'rsatadiki, pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini o'rgatish ta'lim tizimining samaradorligini oshirish, o'quvchilarning ijtimoiy faoliyatga jalb etilishi va psixologik farovonligini ta'minlashda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi[10]. Shu bilan birga, boshqa mamlakatlarda bu usullar dars jarayonidan tashqari pedagogik treninglar, emotsional qo'llab-quvvatlash dasturlari va kommunikativ yondashuvlarni o'qituvchilarga tizimli o'rgatish orqali amalga oshiriladi, bu esa ularning professional malakasini sezilarli darajada oshiradi.

Xulosa: Ushbu tezis pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini o'rgatishning nazariy va amaliy jihatlarini tizimli tahlil qilgan holda zamonaviy ta'lim jarayonidagi dolzarbligini yoritdi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, o'qituvchining kommunikativ va psixologik kompetentsiyalari ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish, o'quvchilarning bilim, ko'nikma va ijtimoiy kompetentsiyalarini rivojlantirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Empirik tadqiqotlar va adabiyotlar tahlili pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sirning uzviy bog'liqligini tasdiqladi, shu bilan birga ularni o'rgatishning samarali metodologik yondashuvlari aniqlanib, amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi. Tezisdagi ta'kidlanganidek, pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini o'rgatish nafaqat o'qituvchilarning professional malakasini oshirishga, balki o'quvchilarning emotsional barqarorligi, ijtimoiy integratsiyasi va tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shuningdek, interaktiv va motivatsion metodlarning qo'llanilishi pedagogik jarayonni individual xususiyatlarga moslashtirish va o'quvchilarning faolligini rag'batlantirish imkonini beradi. Shu bilan birga, tezis dolzarb tadqiqotlar va xorijiy olimlarning yondashuvlarini tahlil qilgan holda pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sirni o'rgatishning zamonaviy ta'lim tizimida strategik ahamiyatini isbotlaydi. Natijada, pedagogik jarayonni interaktiv, psixologik jihatdan uyg'un va samarali tashkil etish uchun pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir metodlarini tizimli o'rgatish zarurligi ilmiy jihatdan tasdiqlanadi. Xulosa qilib aytganda, pedagogik kommunikatsiya va psixologik ta'sir usullarini o'rgatish pedagogik nazariya va amaliyotning integratsiyalashgan yo'nalishi bo'lib, u zamonaviy ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishini ta'minlash hamda o'qituvchilarning professional malakasini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Shu sababli, ushbu yo'nalish ta'lim tizimining dolzarb va strategik jihatdan ustuvor vazifalaridan biri sifatida qoraladi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Raxmanova V. S. Korreksion pedagogika va logopediya //Toshkent "Iqtisod-Moliya" nashriyoti. – 2007.
2. Shohbozbek, E. (2025). Theoretical foundations for the development of the spiritual worldview of youth. Maulana, 1(1), 29-35.
3. Rasulova D. Korreksion pedagogika: nazariya, amaliyot va muammolar //Samarqand davlat universiteti. – 2022.
4. Muruvvat, A., & Shohbozbek, E. (2025). The role of preschool education in spiritual and moral values in uzbekistan. Global Science Review, 3(2), 246-253.
5. Rizashova M. B. Serebral falaj bolalar bilan korreksion ish va bunda ota-onalar rolining maxsus pedagogika nazariyasi va amaliyotida yoritilishi. Vestnik UDN imeni A. – 2008.
6. Ergashbayev, S. (2025). Philosophical foundations of the integration of education and upbringing in the development of youth's spiritual outlook. Shokh library, 1(10).
7. Baratova Y. Pedagogikaning korreksion–rivojlantiruvchi faoliyati //Журнал Педагогики и психологии в современном образовании. – 2021. – Т. 1. – №. 4.
8. Atxamjonovna, B. D., & Shohbozbek, E. (2025). Forming the spiritual worldview of youth in pre-school education in our republic. Global Science Review, 4(5), 221-228.
9. Xamidova M. U. Maxsus pedagogika //T-2013 "Fan va texnologiyalar nashriyoti. – 2018.
10. Ергашбаев, Ш. (2025). O'zbekiston sharoitida uzluksiz ta'lim tizimi orqali yoshlarning ma'naviy dunyoqarashini rivojlantirish. Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами, 1(1), 314-316.

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

III RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2026-yil, fevral

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 3-son (fevral, 2026-yil). – 121 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 12-fevral

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2026-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2026-yil.